

Том 15

Гуманітарні проблеми освіти

УДК 811.111

Багмет Е.О. студентка гр. 715-Б*(Днепропетровский национальный университет железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна, м. Днепр, Украина)***ИСТОРИЯ И СТИЛИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВЫРАЖЕНИЯ „PESUNIA NON OLET” В СОВРЕМЕННОЙ РЕЧИ**

В нашей стране вряд ли отыщется человек ни разу не слышавший выражения - "Деньги не пахнут" или по-латински *Pesunianonolet*. Это выражение берет начало от древних римлян. Смысл поговорки не следует понимать буквально. Это выражение имеет ввиду, что не важно, как получена прибыль, даже если она заработана не самым правильным путем.

Выражение "*Pesunianonolet*" исторические источники приписывают известному римскому императору Титу Флавию Веспасиану, который жил в первом веке нашей эры. Этот император стал родоначальником династии Флавиев.

По свидетельству римского историка Гая Светония Транквилла, указывавшего в своей книге "Жизнь двенадцати Цезарей", это выражение было использовано в виде диалога, а не в форме прямой речи.

Споря со своим сыном Титом, который упрекал своего отца за то, что тот ввел налоги на общественные туалеты Рима, Веспасиан в ярости выхватывает одну монету и подносит ее к носу сына. Далее он спрашивает - "Плохо ли она пахнет?".

Сын отрицательно кивает головой. Тогда Веспасиан добавляет "Это деньги за мочу, сынок". Именно этот маленький инцидент и положил начало столь знаменитой поговорке.

В современной речи поговорка используется как в первоначальной латинской форме, так и в виде переводов на европейские языки. Современный бизнес часто получает прибыль из разнообразных источников, в частности от переработки отходов. Но деньги (и банкноты, и монеты) по-прежнему не имеют запаха, поэтому выражение "*Pesunianonolet*" даже в современной культуре используется частично в своем первоначальном значении. Это отличает фразу от других фразеологизмов античного происхождения, которые в большинстве своем метафоризировались.

УДК 811.111

Бондаренко Д. В. студент гр. 715-Б*(Днепропетровский национальный университет железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна, м. Днепр, Украина)***ИСТОРИЯ И СТИЛИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ
ВЫРАЖЕНИЯ „DIVIDE ET IMPERA” В СОВРЕМЕННОЙ РЕЧИ**

Фраза "Divide et impera" обозначает "Разделяй и властвуй".

Как правило, эту фразу считают максимальной римского сената. Однако в латинских текстах классического периода ее нет, что начисто исключает возможность её античного происхождения. Возможно, она восходит к «Римской истории» Шарля Роллена. В художественной литературе существует устойчивая традиция (особенно во Франции) приписывать её Людовику XI или Екатерине Медичи. Также часто автором её называют и Н. Макиавелли — и действительно, подобная формулировка у него встречается, но по-итальянски (в виде «то, чем управляешь, разделяй»).

Латинская версия этой фразы впервые встречается в сатире Боккалини «Известия с Парнаса» (1612). В трансформированной форме выражение (separatimperera) встречается в письме Фрэнсиса Бэкона Якову I от 15 февраля 1615. Английская калька фразы (divideandrule) – у Джозефа Холла в произведении "MeditationsandVowes" (1605).

Выражение "Divide et impera" воплощает принцип государственной власти, к которому часто прибегают правительства государств, состоящих из разнородных частей, и, согласно которому, лучший метод управления таким государством — разжигание и использование вражды между его частями.

В более широком смысле это тактика (чаще скрытая) создания, усиления и использования противоречий, различий или разногласий между двумя или более сторонами для контроля над ними. Нередко используется более слабым меньшинством для управления большинством.

Стратегия с большим эффектом использовалась правителями обширных империй, включая Британскую и Римскую, которые заставляли враждовать одно племя с другим, чтобы поддержать контроль над их территориями, используя минимальные силы. Принцип "Разделяй и властвуй" играл очень важную роль, когда Индия была частью Британской империи. Британцы использовали эту стратегию, чтобы получить контроль над большой территорией Индии, покорив её людей, разделённых по религии, языку, кастам и т. д., и установили контроль над мелкими государствами в Индии по частям.

В нашей культуре можно встретить и латинскую, и украинскую версию фразы, которая часто используется даже безотносительно к государственной политике для иллюстрации деятельности разнообразных коммерческих организации со сложной структурой.

УДК 37.022

Вишньова В.П., методист, магістр «Педагогіки вищої школи»*(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)***ДО ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ**

Дистанційне навчання все активніше впроваджується в наше повсякденне життя. Дистанційна форма заснована на сучасних інформаційних і комунікаційних технологіях навчання й підвищення кваліфікації. У зв'язку з новими технічними можливостями та кризою в економіці дистанційна форма може стати широко вживаною.

Інформатизація освіти в Україні - один з найважливіших механізмів, що зачіпає основні напрямки модернізації освітньої системи. Сучасні інформаційні технології відкривають нові перспективи для підвищення ефективності освітнього процесу. Змінюється сама парадигма освіти. Велика роль надається методам активного пізнання, самоосвіті, дистанційним освітнім програмам.

Дистанційні технології навчання можна розглядати як природний етап еволюції традиційної системи освіти від дошки з крейдою до електронної дошки й комп'ютерних навчальних систем, від книжкової бібліотеки до електронної, від звичайної аудиторії до віртуальної аудиторії. Дистанційна освіта - навчання на відстані - стала справжньою новацією 21 століття [1].

Сьогодні дистанційна форма навчання демонструє свої переваги над іншими формами навчання завдяки своїй значно вищій інформативності, доступності та економічній ефективності. Вона також потребує менше часу та енергії для засвоєння знань, є значно мобільнішою та комфортнішою ніж інші форми навчання. Самецими та іншими причинами зумовлюється експансія дистанційної форми навчання в усьому світі, а групового навчання в аудиторіях та читальних залах поступово втрачає свої позиції [2].

Але як і будь яка інша форма навчання, дистанційна форма (ДФ) має ряд переваг та недоліків, які на сьогодні досить актуально розглядаються в системі освіти. Для того щоб краще зрозуміти плюси та мінуси ДФ, слід в першу чергу детально розглянути технології, що використовуються в процесі навчання.

Виділяють три типи технологій, які застосовуються при дистанційній освіті. Перша технологія - навчання на основі паперових і аудіоносіїв (навчально-методичні посібники, касети, підручники). Зі студентом працює викладач, який перевіряє виконання завдань, які надсилаються поштою, і готовий відповісти на питання студентів по телефону, або ж провести консультацію у спеціальних навчальних центрах.

Друга технологія - телевізійно-супутникова. Вона дуже дорога і поки що мало використовується. Нарешті, іде Інтернет-навчання, або мережева технологія. Найчастіше у процесі дистанційного навчання використовується усі згадані вище технології у різних пропорціях [3].

Криза в економічній сфері не лише в нашій країні, але й у світі, змушує людей шукати більш економічно вигідні форми навчання. Оскільки в останній час все частіше дистанційна форма розглядається з точки зору економічної ефективності, то слід чітко знати всі її переваги та недоліки для остаточного вибору.

Дистанційна освіта зручна тим, що дозволяє:

- Навчатися у відповідності до свого темпу, особистісних особливостей та освітніх потреб.
- Не обмежувати себе у виборі навчального закладу та освітніх можливостей, попри своє місцеперебування.

- Використовувати під час процесу навчання сучасні технології, тобто, паралельно засвоювати навички, які згодом знадобляться під час роботи.
 - Самостійно планувати час та розклад занять, а також перелік предметів, що вивчаються.
 - Навчатися у найбільш приємній та сприяючій продуктивності обстановці, створюючи для себе сприятливу атмосферу.
- Серед недоліків дистанційної освіти можна виділити:
- Відсутність особистісного спілкування між викладачем та студентом (відбувається менш ефективна, безособистісна передача знань). Також не вистачає спілкування з колегами-студентами для обміну досвідом.
 - Необхідність наявності у студента сильної особистісної мотивації, вміння навчатися самостійно, без постійної підтримки та підштовхування з боку викладача.
 - Відсутність можливості негайного практичного застосування отриманих знань із наступним обговоренням виниклих питань з викладачем і роз'яснення ситуації на конкретних прикладах.
 - Студенти не завжди можуть забезпечити себе достатнім технічним обладнанням - мати комп'ютер та постійний вихід у Інтернет [3].

Обов'язково слід враховувати специфіку дистанційного навчання, яка потребує створення психологічної бази. Саме дана база впливає на якість навчального процесу.

Розробляючи учбово-методичні матеріали для дистанційного навчання, необхідно брати до уваги психологічні закономірності сприйняття, пам'яті, мислення, уваги, а також вікові особливості студентів. Врахування цих особливостей сприяє підвищенню рівня сприйняття інформації й засвоєння навчального матеріалу тими, хто вчиться в системі дистанційної освіти [1].

Сучасний ринок освіти пропонує масу можливостей навчатися дистанційно. З подальшим розвитком інформаційних технологій дистанційна освіта може стати широко вживаною формою. Але нині слід уважно вибирати навчальну програму і оцінювати свої можливості [3].

Перелік посилань:

1. Дистанційна освіта - переваги та недоліки [Ел. ресурс]. - Режим доступу : http://liyalno1.blogspot.com/2013/03/blog-post_24.html
2. [Переваги дистанційної освіти](http://el.puet.edu.ua/node/24)[Ел. ресурс]. - Режим доступу :<http://el.puet.edu.ua/node/24>
3. Дистанційна освіта: плюси та мінуси [Ел. ресурс]. - Режим доступу : <http://www.osvita.org.ua/distance/articles/18/>

УДК 378

Головченко Анатолій Семенович,
заступник директора Міжгалузевого навчально-наукового інституту безперервної освіти (МІБО), канд. техн. наук, доцент

ПОЄДНАННЯ ФОРМ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Державний ВНЗ «Національний гірничий університет» може поєднувати форми навчання своїх студентів в різноманітних варіантах, йдучи назустріч їх бажанням, керуючись статтею 49 Закону України “Про вищу освіту” та користуючись своїм правом вільно розподіляти ліцензійний обсяг прийому між різними формами навчання. Серед них основними варіантами є очно-дистанційна і заочно-дистанційна форми навчання, впровадження яких потребує відповідного рішенням Вченої ради університету та згоду Міністерства освіти і науки України на реалізацію дистанційного навчання як окремої (дистанційної) форми навчання. В той же час, використання дистанційних технологій для підвищення ефективності самостійної роботи студентів очної (денної, вечірньої) і заочної форм узгодження з Міністерством не потребує.

Серед додаткових варіантів поєднання форм навчання, які частково використовуються в університеті і які можуть викликати у студентів зацікавленість, слід відзначити наступні варіанти:

- студент може вивчати дисципліни за будь-якою формою на договірних умовах, якщо дисципліни вивчаються повторно, виходять за межі індивідуального навчального плану або складають (можуть складати) академічну різницю;

- студент денної форми навчання може вивчати дисципліни за іншою формою за згодою керівників відповідних інститутів/факультетів (без додаткового договору);

- студент вечірньої форми навчання може вивчати дисципліни за денною формою на договірних умовах або за заочною (дистанційною) формою за згодою керівників відповідних інститутів/факультетів (без додаткового договору);

- студент заочної (дистанційної) форми навчання може вивчати дисципліни за очною (денною або вечірньою) формою на договірних умовах.

УДК 378

Дерец В.А. студентка гр. 011М-16-1

Научный руководитель Пазынич Юлия Николаевна, к.полит.н., доцент кафедры философии

(Государственный ВУЗ "Национальный горный университет", г. Днепр, Украина)

ГУМАНИСТИЧЕСКАЯ ПСИХОЛОГИЯ

Термин *гуманистическая психология* был предложен группой психологов, которые в начале 60-х гг. XX в. под руководством Абрахама Маслоу (1908-1970) объединились с целью создать теоретическую альтернативу двум наиболее важным психологическим теориям — фрейдизму и бихевиоризму. В противовес тем направлениям, оценивающим человека как полностью зависимого либо от окружения, либо от бессознательных инстинктов, гуманистическая психология рассматривает его как ответственного за свою судьбу, свободно делающего выбор среди предоставленных возможностей, стремящегося к самосовершенствованию, находящегося в процессе становления, изменения на протяжении всей жизни.

Гуманистическая психология изучает психически здоровую, гармоничную личность, достигшую вершины своего развития, предела *самоактуализации*.

А. Маслоу, один из ведущих психологов в области исследования мотивации в США, разработал **иерархию потребностей**. Она состоит из ряда ступеней. Первая — физиологические потребности: низшие, управляемые органами тела (дыхание, пищевая, сексуальная, потребности в самозащите). Вторая ступень — потребность в надежности: стремление к материальной надежности, здоровью, обеспечению в старости и т. п. Третья — социальные потребности. Ее удовлетворение не носит объективного характера и не поддается описанию. Один человек удовлетворяется лишь незначительными контактами с другими людьми, а у другого эта потребность в общении выражена очень сильно. Четвертая ступень — потребность в уважении, осознании собственного достоинства; здесь речь идет о престиже, социальном успехе. Вряд ли эти потребности удовлетворяются отдельным лицом, для этого требуются группы. Пятая ступень — потребность в развитии личности, в самореализации, самоактуализации, в осмыслении своего назначения.

Он считал, что в каждом человеке заложены потенциальные возможности для позитивного роста и совершенствования, а негативные и разрушительные качества и проявления у людей являются результатом фрустраций или неудовлетворенных потребностей, а не каких-то наследственных пороков.

Неудовлетворение высших метапотребностей может не осознаваться человеком и не переживаться как осознанное желание, тем не менее оно подавляет рост и функционирование здоровой личности и даже вызывает специфические психические заболевания — метапатологии (к ним относятся апатия, депрессия, отчуждение, цинизм, неспособность глубоко любить кого-либо, стремление жить только сегодняшним днем; отсутствие интереса к тому, что происходит в мире, к новой информации; ненависть, отвращение; тотальный эгоизм; нежелание чего-либо добиваться; ощущение бессмысленности, отчаяния, утраты смысла жизни; прием наркотиков, алкоголизм).

Маслоу считал, что для человека не рост и развитие — то деградация. Психолог выделил этапы такой деградации:

1. Формирование психологии «пешки», глобального ощущения своей зависимости от других сил (феномен «выученной беспомощности»).
2. Создание дефицита благ, в результате ведущими становятся первичные потребности в пище и выживаемости.

3. Создание «чистоты» социального окружения: разделение людей на «хороших» и «плохих», «своих» и «чужих»; вина и стыд за себя.

4. Сложение культа «самокритики», признание в совершении даже тех неодобряемых поступков, которых человек никогда не совершал.

5. Сохранение «священных основ» (человек запрещает себе даже задумываться над основополагающими предпосылками идеологии, а тем более сомневаться в них).

6. Формирование специализированного языка (сложные задачи спрессовываются до коротких, очень простых, легко запоминающихся выражений).

7. В результате всех этих факторов человеку становится привычным «нереальное существование», поскольку из сложного, противоречивого, неопределенного реального мира он переходит в «нереальный мир ясности, упрощенности», формируется несколько Я, функционально изолированных друг от друга. Образуется «экзистенциальный вакуум»: человек потерял «животные» инстинкты, утратил социальные нормы, традиции, определяющие, что ему нужно делать, и в результате сам не ведает, чего он хочет (а может, уже и ничего), И тогда он делает то, что хотят другие, становясь «пешкой» в чужих руках («воскресный невроз»). Многим людям присущи так называемые «неврозы существования», когда человек не понимает, зачем живет, и страдает от этого.

Согласно Маслоу смысл жизни во внешнем мире можно найти, пожалуй, тремя способами: совершая поступки; переживая ценности, единство с другими людьми, любовь; переживая страдания.

Самоактуализация происходит в том случае, если у человека есть высшие метапотребности к развитию, жизненные цели: истины, красоты, доброты, справедливости.

Что касается самоактуализирующейся личности, то, по мнению Маслоу, такой личности присущи следующие качества:

1. Полное принятие реальности и комфортное отношение к ней (не прятаться от жизни, а знать, понимать ее).

2. Принятие других и себя. («Я делаю свое, а ты делаешь свое. Я в этом мире не для того, чтобы соответствовать твоим ожиданиям. И ты в этом мире не для того, чтобы соответствовать моим ожиданиям. Я есть я, ты есть ты. Я уважаю и принимаю тебя таким, каков ты есть».)

3. Профессиональная увлеченность любимым делом, ориентация на задачу, на дело.

4. Автономность, независимость от социальной среды, самостоятельность суждений.

5. Способность к пониманию других людей, внимание, доброжелательность к людям.

6. Неизбывная новизна, свежесть оценок, открытость опыту.

7. Различение цели и средств, зла и добра. («Не всякое средство хорошо для достижения цели».)

8. Спонтанность, естественность поведения.

9. Юмор.

10. Саморазвитие, проявление способностей, потенциальных возможностей, самоактуализирующее творчество в работе, любви, жизни.

11. Готовность к решению новых проблем, к осознанию задач и трудностей, своего опыта, к подлинному пониманию своих возможностей, к повышению конгруэнтности.

УДК 378.15/25

Дьоміна Т. А. студентка гр. 946**Науковий керівник: Накашидзе І.С., к.ф.н., доцент кафедри українознавства та гуманітарної підготовки іноземних студентів***(Дніпропетровський Національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна, м. Дніпро, Україна)***ГУМАНІТАРНА ОСВІТА ЯК ФАКТОР ВИХОВАННЯ СВІДОМОСТІ НАЦІЇ**

Система вищої школи постійно перебуває під впливом динамічних змін соціально-економічного, міжнародного, соціокультурного характерів. На сучасному етапі, особливо в технічних ВНЗ актуальності набуває проблема гуманітарної освіти. Перед підростаючим поколінням постають завдання засвоєння подій на рівні всього соціуму та окремо себе, систематизувати знання про соціальну дійсність, усвідомлювати власні громадсько-соціальні погляди. Упоратись із таким завданням за відсутності дієвої гуманітарної складової практично не можливо.

Незважаючи на викладання хоча б одного гуманітарного предмету в кожному семестрі, у вищих навчальних закладах технічного профілю становище гуманітарних дисциплін досить суперечне та парадоксальне. На жаль, Міністерство освіти і науки зараз робить акцент на вивченні фахових предметів, тож необхідно показати невідривність гуманітарного знання викладачам, студентам тощо. Ізольованість гуманітарних дисциплін (історія, філософія, політологія, психологія, культурологія та ін.) згубно впливає на становлення особистості фахівця, який не володіє духовною спадщиною і не має навичок екстраполяції досягнень у галузі інших наук на сферу своєї діяльності. Якщо в умовах ринку вимоги до професійної підготовки постійно зростають, то гуманітарний комплекс наук конкуренції зі спеціальними дисциплінами не витримує [2].

Від гуманітаризації освіти багато в чому залежить інтелектуально-творчий потенціал особистості. Гуманітарна підготовка повинна спрямовуватись на виховання індивіда як активного і вольового суб'єкта, здатного аналізувати ситуацію та змогою застосувати отримані знання на практиці [1, с. 164]. Вища школа повинна навчати студента мати власну думку, стати школою мислення, а не школою запам'ятовування і відтворення інформації.

У Дніпропетровському національному університеті залізничного транспорту імені акад. В.Лазаряна гуманітарній освіті студентства приділяється значна увага. Це стосується і позааудиторного часу. Зокрема, випускається газета «СтудЕкспрес», де студенти висловлюють своє бачення подій університету та за його межами. На базі газети створений літературний гурток «Битва поетів», на засіданнях якого активні студенти обговорюють актуальні питання, проблеми суспільства, у поетичній та прозовій формах закладають суспільну думку, підвищують духовний рівень студентства. Кафедра «Українознавство та гуманітарної підготовки іноземних студентів» проводить конференції, зустрічі з видатними українськими діячами, літературний конкурс ім. Т.Г.Шевченка.

Тож маємо усвідомлювати, що гуманітарна освіта має можливість формувати цілісну особистість через систему цінностей та життєвого досвіду. Гуманітарна освіта у вищій школі є основою громадських, соціокультурних цінностей для кожної людини окремо, для суспільства в цілому, що сприяє засвоєнню та проектуванню суспільно-політичних поглядів на реалії. Студенти насамперед мають усвідомити, що знання потрібні їм, щоб скласти свій іспит не в навчальній аудиторії, а передусім у житті.

Отже, належна гуманітарна освіта є необхідною передумовою виховання свідомості нації XXI ст.

Перелік посилань

1. Лещенко О.П. Гуманітарна освіта у вищому технічному навчальному закладі: сучасний стан проблеми в теорії і практиці педагогічної освіти / О. П. Лещенко // Вісник Запорізького національного університету. Серія: Педагогічні науки. – 2014. – № 2 (23). – С. 161-168.
2. Шевченко О. Ю. Особистісно орієнтований підхід в управлінні гуманітарною підготовкою у вищих навчальних закладах технічного профілю [Електрон. ресурс] / О. Ю. Шевченко. – Режим доступу: <http://ea.dgtu.donetsk.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/23746/1/shevchenko.pdf>

УДК 373.545

Іванець Катерина Трохимівна, заступник директора з навчально-методичної роботи комунального навчального закладу «Хіміко-екологічний ліцей» Дніпровської міської ради, учитель біології вищої категорії, вчитель-методист
(*Комунальний навчальний заклад «Хіміко-екологічний ліцей» Дніпровської міської ради, м. Дніпро, Україна*)

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ДУХОВНО-МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ЛІЦЕЙСТІВ

Сучасні наукові відкриття, результати глибокого аналізу екологічних проблем нашої планети безперечно доводять, що наслідком споживацького відношення до природи, до людей, бездуховність, руйнування народних традицій, незнання основ природокористування та екологічного права, недооцінка екологічних знань, призвели до жахливої ситуації, як в нашій країні, так і у світі в цілому. Тільки докорінні зміни у системі цінностей, які існують у сучасному суспільстві, здатні врятувати природу, а значить і людство. Як стверджують провідні вчені-екологи світу, ніякі науково-технічні новації, екологічні та соціальні реформи самі по собі не зможуть забезпечити поступальний сталий, екологічно збалансований розвиток людства без усвідомлення того, що питання духовно-морального розвитку та підвищення екологічної культури сучасного суспільства є взаємопов'язаними та нероздільними. Йдеться про необхідність створення могутньої системи виховних впливів, що спрямовані на гармонізацію мислення сучасної людини та формування в неї правильного емоційно-ціннісного ставлення до світу. Розуміння цього факту визначило основні напрями розвитку освіти у майбутньому та зумовило стратегічні принципи її реформування.

Ідея формування та виховання творчої, екологічно-компетентної інноваційної особистості є провідною в роботі комунального навчального закладу «Хіміко-екологічний ліцей» Дніпровської міської ради, як один з найефективніших шляхів, на сучасному етапі ліквідації екологічної кризи, від вирішення якої залежить значною мірою оздоровлення соціально-економічного стану держави, відтворення природно-ресурсного потенціалу України. Основним завданням екологічного виховання - допомогти молодому поколінню зрозуміти логіку природи, зв'язок законів її розвитку, узгодження свого існування, своїх соціальних і виробничих потреб із цими законами, зрозуміти, що у природі існують заборони (табу), порушувати які людина не має права, якщо хоче вижити.

Екологічне виховання- це процес систематичного та цілеспрямованого впливу на духовний і фізичний розвиток особистості з метою формування еколого-гуманістичного світогляду, підготовки до виробничої, громадської та культурної діяльності [2]. Екологічне виховання - це організований і цілеспрямований процес формування системи наукових знань про природу і суспільство, поглядів і переконань, що забезпечують формування відповідального ставлення молоді до природи, реальним показником якого є практичні дії учнів по відношенню до природного середовища, що відповідають нормам людської моральності [3, с. 32-37].

Сутність і зміст екологічної культури, яка є результатом екологічного виховання, зазвичай перебуває в нерозривному зв'язку з феноменом екологічної свідомості. Екологічна свідомість – це сукупність поглядів, теорій, які відображують проблему співіснування суспільства і природи в плані оптимального її розв'язання відповідно до конкретних потреб суспільства та можливостей природи. Екологічна свідомість є відтворенням людьми екологічних умов життя та відносин між суспільством і природою у формі екологічних теорій, ідей, уявлень, що відображають ставлення до природи в певну історичну епоху [4, с.179]. Духовно-моральні цінності –

такі установки особистості, які є системоутворюючим елементом ціннісних орієнтацій, що вказують на їх культурне, соціальне, людське значення, регулюючи свідому діяльність і поведінку, надають їм етичний характер і орієнтують її на досягнення вищих ідеалів. Поняття екологічної культури визначаємо, як інтегративну якість особистості, що втілює духовно-моральні цінності й визначає екологічно-моральні вчинки, які спрямовані на збереження життя в усіх його проявах та на створення краси природного середовища [5, с.133]. Природа - суспільна цінність, оскільки є джерелом пізнавальних, естетичних, комунікативних потреб. Людина є частиною природи - без неї, природи, життя неможливе. Отже, треба берегти її, любити і шанувати. Формувати таку переконаність та готовність втілювати її в житті - треба змалку[6]. Тому головним нашим завданням є - виховати таку особистість, щоб природа набула для неї життєво важливого значення. Впроваджуючи профільну освіту намагаємось інтегрувати питання екологічного спрямування майже в усі навчальні дисципліни. За допомогою різноманітних форм екологічного виховання здійснюється вплив на свідомість особистості з метою розвитку соціально-психологічних установок і активної громадянської позиції, усвідомлення відповідальності за власну поведінку та вчинки у навколишньому середовищі, власної причетності до збереження довкілля. Високою мотивацією до опанування екологічних знань є проведення різноманітних конкурсів, вікторин, ігор, квестів, конкурсів аматорських фотографій, фотобуклетів, стіннівок, малюнків, презентацій, рефератів, літературних творів, що створені учнями за відповідною тематикою, участь у предметних олімпіадах.

Посилення впливу на духовну сферу особистості, виховання етичного, науково-дослідницької компоненти екологічної культури є ефективним шляхом, який сприяє формуванню у сучасної молоді загальнолюдських ціннісних орієнтирів. Подолання сучасної екологічної кризи безпосередньо залежить від духовно-морального вдосконалення людини, її культури і відносин із природою та іншими людьми. Саме виховання екологічної культури молодого покоління допоможе відновити втрачену рівновагу і гармонію у відносинах "людина – природа" [8, с. 7-9].

Література

1. Білявський Г.О. Основиекології.Навчальнийпосібник/К.:Либідь,2006-408 с.
2. Олександров І. Екологічне виховання студентів у ВНЗ України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.vmurol.com.ua/index.php?idd=uspublication>
3. Курняк Л. Д. Екологічна культура: поняття і реальність. // ВищаосвітаУкраїни. - 2006. - №3. - с. 32-37.
4. Українськалюдина в європейськомусвіті: виміриідентичності: навчальнийпосібник / кол. авторів ; за ред. Д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко, д-ра філос. наук, проф. З. Е. Скринник. — К.: УБС НБУ, 2015. — 609 с.
5. Павленко І.Г., Горбуліч Г. В. Духовність як основа формування екологічної культури майбутнього вчителя. / Збірник наукових праць/ Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. Харків.- 2008.- с.133-135
6. ГацьЯрина Миколаївна.Проблеми екологічного виховання молоді. [Електронний ресурс]/ Гаць Я. М. Режим доступу до статті:<http://intkonf.org/index.php?paged=375&s=%25>
7. Шувар І. А., Снітинський В. В., Баляковський В. В. Екологічніосновизбалансованогоприродокористування: навчальнийпосібник. - Львів-Чернівці: Книги-ХІХ, 2011. - 760 с.
8. Пустовіт Г. П. Філософсько-культорологічний аспект у екологічнійосвіті.// Шлях освіти. – 2002. – № 3. - с.7-11

УДК 811.111

Коваленко Т.Р. студентка гр. ТП-15-М**Науковий керівник: Нестерова О.Ю.,** к.п.н., доцент кафедри перекладу
(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)**FALSE FRIENDS OF A TRANSLATOR AS A LINGUISTIC PROBLEM**

False friends are words in two languages that look or sound similar, but differ significantly in meaning. An example is the English *angina*(*стенокардія*) and the Russian *ангина* (which means *воспаление миндалин*), or the word *sensible*, which means *reasonable* in English, but *sensitive* in French, German and Spanish.

The term is a shortened version of the expression "false friend of a translator", the French version of which (*faux amis du traducteur*) was introduced by linguists Maxime Kœssler and Jules Derocquigny in 1928, in the book *Les Faux Amis ou les trahisons du vocabulaire anglais (False Friends, or the Pitfalls of the English Vocabulary, with a sequel, Autres Mots anglais perfides)*.

The two "false friends" may actually be related, having the same origin, unlike "false cognates", which are similar words in different languages that appear to have a common historical linguistic origin (whatever their current meaning) but actually do not.

As well as producing completely false friends, the use of loan words often results in the use of a word in a restricted context, which may then develop new meanings not found in the original language. For example, *angst* means "fear" in a general sense (as well as "anxiety") in German, but when it was borrowed into English in the context of psychology, its meaning was restricted to a particular type of fear described as "a neurotic feeling of anxiety and depression".

In certain cases, false friends evolved separately in the different languages. Words usually change by small shifts in pronunciation accumulated over long periods and sometimes converge by chance on the same pronunciation or look despite having come from different roots. In bilingual situations, false friends often result in a semantic change — a real new meaning that is then commonly used in a language. For example, *corn* was originally the dominant type of grain in a region (indeed corn and grain are themselves cognates from the same Indo-European root). It came to mean usually cereals in general in the British Isles in the nineteenth century, as in the Corn laws, but maize in North America, and now often just maize also in the British Isles.

The background for false friends of a translator occurrence are different for various languages, but a translator should keep them in mind and choose the proper way of rendering them in the definite language.

УДК 378.1

Медведовська Т.П., к.пед.н., доцент, заступник директора Міжгалузевого навчально-наукового інституту безперервної освіти
(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпро, Україна)

СУТЬ, РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Починаючи ще з 70-80-х років минулого століття у сфері освіти активно почали розвиватися інформаційно-комунікаційні технології. Однією з умов розвитку інформаційно-комунікаційних технологій вважається запроваджена в Україні на початку третього тисячоліття дистанційна форма навчання. Дистанційне навчання сприяє кардинальному розширенню освітнього простору, можливості залучення значних контингентів для навчання, володіє високою мобільністю.

Дистанційне навчання – це практика, що зв’язує викладача, учня, а також джерела, розташовані в різних географічних регіонах, за допомогою спеціальної технології, що дозволяє здійснювати взаємодію. Взаємодія забезпечується різними способами, такими, як обмін друкованими матеріалами через пошту і телефакс, аудіоконференція, комп’ютерна конференція, відеоконференція [2, 3].

Дистанційне навчання – технологія цілеспрямованого і методично організованого керівництва навчально-пізнавальною діяльністю учнів (незалежно від рівня освіти, яку вони здобувають), що проживають на відстані від освітнього центру. Дистанційне навчання – спільна діяльність викладача і студента за відсутності безпосереднього контакту між ними.

Чимало тлумачень терміна «дистанційне навчання», що відбиває різноманітність підходів до його розуміння, зібрано в [1, 4].

На нашу думку, під час дистанційного навчання може відбуватися «безпосередній контакт» між викладачем і студентом, наприклад, під час консультації. Дистанційне навчання не є технологією, адже це власне навчання. У деяких працях дистанційне навчання визначається як заочне чи його модифікація або фактично ототожнюється з дистанційною освітою, з чим ми не можемо погодитись. Розрізнятимемо поняття «дистанційне навчання» і «дистанційна освіта».

Дистанційне навчання – навчання, завдяки якому вся або значна частина педагогічної діяльності ґрунтується на використанні телекомунікацій чи інформаційно-навчального середовища за умови територіального відокремлення учасників навчання. Дистанційна освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і навичок, поглядів і переконань, а також певний рівень розвитку пізнавальних сил і практичної підготовки, досягнуті в результаті дистанційного навчання [4].

Проблема підготовки спеціалістів в Україні за дистанційною формою навчання є досить актуальною. Це сприяло практичному зростанню користувачів комп’ютерів, каналів зв’язку, розширенню доступу до Інтернет, запровадженню дистанційного навчання у вищих навчальних закладах, відкрило нові можливості підготовки конкурентоспроможних фахівців. У чому ж полягають переваги і недоліки дистанційної форми навчання?

Традиційне навчання не завжди може задовольнити потреби студентів у здобутті фундаментальних знань з предмета, найновітнішої інформації, не завжди своєчасно реагує на зміни, що відбуваються у країні, світі, а загальні навчальні програми інколи не встигають за розвитком освіти і тими змінами, які відбуваються у відповідних галузях. За дистанційної форми навчання, завдяки її гнучкості, мережі Інтернет, можна швидко й адекватно реагувати на всі ці зміни.

За дистанційної форми навчання студенти зможуть працювати саме тоді, коли їм зручно, і там, де їм зручно, до того ж працювати самостійно. А знання – це саме ті

знання, які студент здобуває самостійно. До речі, консультації передбачено і за дистанційної форми навчання.

Перевагу дистанційній формі навчання віддають й ті, хто бажає здобути другу вищу освіту, хто незадоволений очною або заочною формою навчання з різних причин, а також ті, хто прагне отримати знання лише з однієї або кількох дисциплін, необхідних їм за родом своєї діяльності. За дистанційної форми навчання студенти зможуть працювати саме тоді, коли їм зручно, і там, де їм зручно, до того ж працювати самостійно. А знання – це саме ті знання, які студент здобуває самостійно. До речі, консультації передбачено і за дистанційної форми навчання. Перевагу дистанційній формі навчання віддають й ті, хто бажає здобути другу вищу освіту, хто незадоволений очною або заочною формою навчання з різних причин, а також ті, хто прагне отримати знання лише з однієї або кількох дисциплін, необхідних їм за родом своєї діяльності [5, 6].

Ті, хто віддають перевагу денній формі навчання, можуть справедливо зауважити, що за дистанційної форми навчання немає реального спілкування зі студентами. Справді, за поверхневого погляду на дистанційне навчання видно тільки вербальне спілкування. Але ж існують чати, форуми, тематичні дискусії, які є своєрідним аналогом дискусії у аудиторії. А з виникненням програм, завдяки яким можна не тільки чути, а й бачити на екрані комп'ютера один одного, перевага дистанційної форми навчання очевидна.

Дистанційна форма навчання відрізняється від денної (очної), адже вона не передбачає, наприклад, відриву від виробництва, обов'язкового розкладу аудиторних занять, на яких відбувається безпосереднє (реальне) спілкування. Дистанційна форма навчання відрізняється від вечірньої, насамперед, тим, що навчання може здійснюватись у будь-який час, а не тільки ввечері. Дистанційна форма навчання не є модернізацією чи аналогом заочної. Різниця полягає насамперед у систематичній взаємодії викладача і студентів або студентів між собою під час дистанційного навчання; під час заочного навчання інтерактивність має епізодичний характер.

За дистанційної форми навчання забезпечується спілкування з викладачем і студентами за допомогою телекомунікацій. Дистанційне навчання принципово відрізняється організацією навчального процесу, способом взаємодії викладача і студентів тощо.

Таким чином, дистанційна форма навчання вирізняється серед інших, вона є специфічною.

Перелік посилань

1. Андреев А.А. Введение в дистанционное обучение [Текст] / А.А. Андреев. – М., 1997. – 283 с.
2. Биков В.Ю. Дистанційні технології навчання в сучасній освіті [Текст] / В.Ю. Биков // Проблеми сучасного підручника: зб. наук. праць. – К., Бердянськ, 2004. – Вип. 5. – С. 15-22.
3. Дистанционное обучение [Текст] / Под ред. Е.С. Полат. – М.: ВЛАДОС, 1998. – 192 с.
4. Енциклопедичний словник з дистанційного навчання [Текст] / [авт.-уклад. Олексенко В.М.]. – Харків: КП Друкарня № 13, 2004. – 164 с.
5. Полат Е.С. Дистанционное обучение [Текст] / Е.С. Полат, М.В. Моисеева. – М.: Владос, 1998. – 192 с.
6. Стефаненко П.В. Дистанционное обучение в высшей школе: Монографія [Текст] / П.В. Стефаненко. – Донецк: ДонНТУ, 2002. – 397 с.

УДК 378

Medvedovskaya T.P.

cand.sc.(of pedagogy), assoc. prof., Deputy Director Interbranch Institute of Continuing Education

(State higher education institutions «National Mining University», Dnipro, Ukraine)

ONLINE AND TRADITIONAL UNIVERSITIES: Problems and Prospects

Traditional universities that offer courses in physical classrooms and online universities have the same goal: provide students with an educational experience that enables them to grow in their chosen field and eventually take a degree. But although their purpose is the same, both possess significant differences in the approach [2]. Online learning definitely has its upside, especially for those students who cannot afford the time.

One of the definitions of e-learning is the following one: “E-Learning is the delivery of content via all electronic media, including the Internet, intranets, extranets, satellite, broadcast, video, interactive TV and CD-ROM. E-learning encompasses all learning undertaken, whether formal or informal, through electronic delivery” [1, p. 104].

Advantages of Online Learning:

- no pre-defined class schedule;
- lower tuition;
- ability to engage online with classmates around the country (and the world).

Disadvantages of Online Learning:

- direct contact with instructions and classmates, providing learning through immediate feedback;
- textbooks and supplemental materials that are believed to be more beneficial when consuming large amounts of content;
- participation of the students;
- potential for networking and social interaction with other classmates [2].

E-learning is emerging as an important component of higher education because it provides opportunities for those who are unable to attend the university. It also helps to generate ideas, encourage class sharing and allows more time for discussion [1, p. 105].

Higher education requires considerable background and planning to select the university that will best meet student’s specific needs. Different universities vary wildly in the value they offer with respect to their online courses.

So when trying to determine which one is right for the student, it is important to know that the main difference between the two is in the curriculum and how it is presented [2]. In fact, this is often cited as the primary difference between online universities and courses offered in traditional classrooms, in R. May’s opinion.

And depending on the university, the difference can be vast. All lectures, exams, quizzes are completed online, with course materials delivered via websites, electronic textbooks and streaming lectures, typically provided in an on-demand format.

Despite the advantages e-learning offers, there are also criticisms leveled on it. Some scholars point out that the quality of learning in an e-learning environment is sometimes sacrificed. Uniqueness and personal identity is lost due to the existence of the computer between the student and trainer in the learning relationship [1, p. 105].

In addition, many universities and colleges are rushing to market with online courses in an attempt to capture this rapidly-growing segment, and are providing versions of their courses that – though technically still providing the same information – do not fulfill the requirements for accreditation [2]. Thus, when signing up for an online university, students have to make sure the curriculum is accredited.

References

1. Hanofizadeh P. Recommendations for promotion of E-learning in higher education institutions: A case study of Iran [Text] / Hanofizadeh P. // Higher education policy. – 2011. – Vol. 24. – P. 103-126.
2. May R. Traditional vs. Online Universities – What’s the Difference? [Text] / Ryan May [Electronic source]. Access to the source: <http://www.businessdictionary.com/article/649/traditional-vs-online-universities-whats-the-difference/>

УДК 378.1

Пазиніч Ю.М., к.політ.н., доцент кафедри філософії і педагогіки, заступник директора Міжгалузевого навчально-наукового інституту безперервної освіти (Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпро, Україна)

СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗАПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ДОСТУПУ ДО НАВЧАЛЬНОГО КОНТЕНТУ

В умовах демографічних та економічних проблем сучасні навчальні заклади з традиційними формами системи вищої освіти мають внести серйозні зміни до своєї діяльності, й передусім — до пропозицій послуг і систем доставки знань. Як показує досвід США та Європи, такі зміни потребують і інвестицій, і реформування інститутів вищої освіти (для зниження вартості послуг, підвищення рівня сервісу і збільшення кількості послуг).

Розвиток дистанційного навчання в Європі розпочався з 70-х років ХХ століття і був пов'язаний зі створенням низки університетів дистанційної освіти. Лідером дистанційного навчання, що забезпечує масову освіту, сьогодні є Британський відкритий університет, де є власна TV-мережа, за допомогою якої можна давати освіту в усій Британії та Європі, забезпечити навчання тисяч студентів.

Відкриття та функціонування дистанційних університетів в освітньому процесі ґрунтуються на комп'ютерних і телекомунікаційних технологіях та на використанні інноваційних засобів і форм навчання. Основою освітнього процесу в дистанційному навчанні є цілеспрямована й контрольована інтенсивна самостійна робота студента, який може навчатися в зручному для себе місці, за індивідуальним розкладом, маючи комплект спеціальних засобів навчання й погоджену можливість контакту з викладачем по телефону, електронною та звичайною поштою, а також очно.

Дистанційне навчання базується на засобах обміну навчальною інформацією на відстані (супутникове телебачення, радіо, комп'ютерний зв'язок та інше). Інформаційно-освітнє середовище дистанційного навчання становить системну сукупність, що організувалася із засобів передачі даних, інформаційних ресурсів, протоколів взаємодії, апаратно-програмного та організаційно-методичного забезпечення, яке орієнтується на задоволення освітніх потреб користувачів.

Дистанційне навчання є технологією, яка передбачає, що в освітньому процесі використовуються кращі традиційні та інноваційні засоби і є однією з форм неперервної освіти, що покликана реалізувати права людини на освіту й отримання інформації.

Література

1. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. — К.: Знання, 2005.
2. Кузнецов Г.В. Системи колективної роботи у навчальному процесі / Кузнецов Г.В., Пазиніч Ю.М., Азюковський О.О., О.В. Пірожніков // Вища освіта України - Додаток 4, том 4 (22) , - 2010 р. Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору» - С. 181 -187.

УДК 378

Перерва І.Г. студентка гр.011М- 16-1**Науковий керівник: Шабанова Ю.О., к.ф.н., професор кафедри філософії***(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)***БИОЭТИКА КАК МЕЖДИСЦИПЛИНАРНАЯ ОБЛАСТЬ ЗНАНИЯ**

Аннотация: Биоэтика как наука сформировалась в конце XX века и тесным образом связана с «этикой науки» и «прикладной этикой». Биоэтика выступает не как самоцель, а как специфическая форма научного осмысления проблемы человека, соотношения духовного и телесного, моральной свободы и ответственности, этических вопросов современной медицины, защиты экзистенциальных прав человека.

В конце XX в. возникло новое, оригинальное направление в этике, связанное с медициной, но имеющее гораздо более широкое мировоззренческое значение (влияющее на представления о жизни и смерти) и меняющее взаимоотношения между врачом и пациентом – биоэтика.

В условиях распространения мегатехнологий (а это нано-, инфо-, био-, когнитивные технологии) радикально обновились моральные нормы. В связи с этим в медицине появилась потребность создания современного морального кодекса, который должен утверждаться биомедицинской этикой.

Данное направление потребовало создания новых этических принципов, поскольку было связано с крупными открытиями в биологии, ведущими к революции во всей системе ценностей, к революции в морали и культуре.

Проблемное поле биоэтики составляют морально-философские проблемы модификация поведения с помощью "шоковой терапии", генная инженерия, контрацепции и новых репродуктивных технологий, клонирование, этика аборта, трансплантация органов, продажа детей, изменение пола, искусственное продление жизни, эвтаназия [1].

На православной конференции, проходившей в Румынии, Архиепископ Афинский и всея Эллады Христодул даёт очень точную оценку соотношения развития технологий и этических норм: «Человечество развивается в научном и техническом отношении, однако печальным является тот факт, что в нравственном и духовном плане оно не имеет такого прогресса. Для человека опасно, когда он приобретает большие возможности и не в состоянии контролировать их на основании нравственных вечных ценностей». Одной из таких ценностей является «уважение к жизни, с момента зачатия до исхода души» [2].

Биоэтика как область междисциплинарного и интегрального знания является новейшим направлением в философском осмыслении жизни, связанным с разработкой гуманистической проблематики и, в первую очередь, путей изменения в этом контексте образа науки, ее идеалов и норм. Основу нового гуманизма, получившего свое развитие в рамках биоэтики, составляют такие новые качества, как глобальность мышления, стремление к справедливости, отвращение к насилию и др [3].

Без философского осмысления места человека в мире и в обществе, его нравственно-духовной сущности все попытки практической реализации достижений генетики человека чреватые непредсказуемыми последствиями для развития общества.

Следует отметить, что философская концепция человека в перспективе может выступать в качестве теоретического источника решения комплекса междисциплинарных проблем биоэтики, поэтому сама биоэтика находится в существенной зависимости от научно-философского мировоззрения [3].

Именно с этих позиций становится возможным выявление и практическая реализация духовно-творческого, преобразующего воздействия философии на жизнь,

ее ценностно-мировоззренческой функции защиты жизни через формирование духовности как единства интеллектуального и этического, формирующего подлинно человеческое отношение к жизни и соответственно подлинно человеческое существование в глубоком экзистенциальном смысле.

Литература:

1. Митрошенков, О.А.. Философия: учебник- М.: Гардарики, 2002. - 655 с.
2. <http://www.pravoslavie.ru/60.html>
3. Мальбахова, И.Х. Биоэтика как междисциплинарная область знания :социально-философский аспект. 2008

УДК 378

Перерва І.Г. студентка гр.011М- 16-1**Науковий керівник: Пазиніч Ю.М.,** к.політ.н., доцент кафедри філософії*(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)***РОЛЬ СРЕДЫ В ФОРМИРОВАНИИ ЛИЧНОСТИ**

По Л. С. Выготскому, в развитии поведения ребенка следует различать две основные линии. Одна — это линия естественного развития поведения, тесно связанная с процессами общеорганического роста и созревания ребенка. Другая — линия культурного совершенствования психологических функций, выработки новых способов мышления, овладения культурными средствами поведения. Роль и значение последней является предметом изучения данной работы.

Л.С. Выготский обосновал закон развития высших психических функций. Согласно Л.С.Выготскому, они возникают первоначально как форма коллективного поведения ребенка, сотрудничества с другими людьми и лишь потом они становятся индивидуальными функциями и способностями его самого. Так, сначала речь — средство общения между людьми, но в ходе развития она становится внутренней и начинает выполнять интеллектуальную функцию. Отличительные особенности высших психических функций — опосредованность, осознанность, произвольность, системность. Они формируются в течение жизни — в процессе овладения специальными средствами, выработанными в ходе исторического развития общества; развитие высших психических функций происходит в процессе обучения, в процессе усвоения заданных образцов [1].

Детское развитие подчиняется не биологическим, а общественно-историческим законам. Развитие ребенка происходит благодаря усвоению исторически выработанных форм и способов деятельности. Таким образом, движущая сила развития человека — обучение. Но последнее не тождественно развитию, оно создает зону ближайшего развития, приводит в движение внутренние его процессы, которые вначале для ребенка возможны только при взаимодействии со взрослыми и в сотрудничестве с товарищами. Однако затем, пронизывая весь внутренний ход развития, они становятся достоянием самого ребенка.

Зона ближайшего действия — это разница между уровнем актуального развития и возможного развития ребенка благодаря содействию взрослых. «Зона ближайшего развития определяет функции, не созревшие еще, но находящиеся в процессе созревания; характеризует умственное развитие на завтрашний день»[2]. Этот феномен свидетельствует о ведущей роли обучения в умственном развитии ребенка.

Человеческое сознание не сумма отдельных процессов, а их система, структура. В раннем детстве в центре сознания находится восприятие, в дошкольном возрасте — память, в школьном — мышление. Все остальные психические процессы развиваются под влиянием доминирующей в сознании функции. Процесс психического развития означает перестройку системы сознания, которая обусловлена изменением его смысловой структуры, т. е. уровнем развития обобщений. Вход в сознание возможен только через речь, и переход от одной структуры сознания к другой осуществляется благодаря развитию значения слова — обобщения. Формируя последнее, переводя его на более высокий уровень, обучение способно перестраивать всю систему сознания («один шаг в обучении может означать сто шагов в развитии») [2].

Основываясь на работах Л.С. Выготского, можно сделать следующие выводы: 1) обучение создает зону ближайшего развития, которая затем переходит в сферу актуального развития; 2) обучение двигает вперед развитие, опираясь не только на созревшие функции, но и на те, которые еще созревают. Обучение должно идти

впереді розвитку. Следовательно, педагогика должна ориентироваться не на вчерашний, а на завтрашний день развития (т.е. на зону ближайшего развития ребенка). То, что ребенок сегодня делает в сотрудничестве со взрослым, завтра он будет делать самостоятельно. Таким образом, обучение и воспитание играют ведущую роль в психическом развитии ребенка.

Литература:

1. Выготский, Л.С.. Лекции по педологии. Проблема культурного развития ребенка. - И.: Удмуртский университет, 2001. - 303 с.

2. Выготский, Л.С.. Умственное развитие детей в процессе обучения. - М.: Государственное учебно-педагогическое издательство, 1935. - 134с.

УДК 378.147

Раціна Т.В., методист I категорії Міжгалузевого інституту безперервної освіти
(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

РОЛЬ ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ У ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ФІХІВЦЯ

Гуманітарнезнання - знання про власнелюдське в людині, щоспівіснує в ньому разом і поряд з йогофізичними, фізіологічними та іншими натуралістичними визначеннями. Гуманітарнезнання, отже, є знання про те, що не вкладається в «точну» науку в прийнятому розумінні слова. Воно є знання про чисто екзистенціальні цінності, про всівнутрішні складності особистості з її численними потребами, самовираженням і самореалізацією; воно є знання про всіпріоритетні проблеми людини і людства, якими є духовні проблеми, що лежать в межах самозречення, самоповаги, самопізнання, самоосвіти. Сучасний етап розвитку гуманітарного знання пов'язаний з пошуком шляхів більш чіткого обґрунтування його науково-теоретичного контексту, формуванням дослідницьких підходів, що ґрунтуються на інтеграції міждисциплінарного, міжпарадигмального, кроскультурного рівня, на діалозі ідей, концепцій, парадигм, що передували цьому процесу. В результаті особливо важливими постають питання філософії та методології гуманітарного пізнання. Також сфера сучасної інноваційно-інтелектуальної діяльності для свого подальшого розвитку потребує методологічних зрушень. У межах сучасної системи освіти протягом років навчання учні й студенти неодноразово залучаються до вивчення світоглядно-філософських дисциплін. Проте питання, які саме навчальні дисципліни світоглядно-філософського спрямування та на яких рівнях системи освіти мають викладатися, залишається відкритим і дискусійним. У зв'язку з цим хотілось би висловити деякі міркування щодо питання про диференціацію викладання курсів філософського спрямування. Оновлення гуманітарного знання пов'язано з розширенням викладання нових навчальних курсів світоглядно-філософського спрямування. Йдеться про такі навчальні дисципліни, які запроваджені в навчальний процес студента-гуманітарія, як «філософія політики», «філософія історії», «філософія економіки» тощо. З одного боку, запровадження в сучасний освітній процес таких дисциплін є показником певних результатів реального процесу гуманізації сучасної науки, а з іншого, для людини з гуманітарною освітою опанування таких дисциплін прояснює питання цивілізаційного розвитку, зв'язок сучасного соціального і науково-технологічного прогресу, стурбованість у переживанні людством свого майбутнього. Роль гуманітарних дисциплін у формуванні морально-естетичного ідеалу студентів вищих технічних навчальних закладів залишається недостатньо висвітленою, що зумовлює потребу в осмисленні можливостей вищої технічної освіти у формуванні духовного світу молоді [2].

Модернізація вищої освіти України та її інтеграція у світову систему освіти вимагає переосмислення основних напрямів професійної підготовки кадрів. В даний час пріоритетним напрямом в освіті стає виховання творчої особистості, здатної до самореалізації у швидко мінливих соціально-економічних умовах, так як самореалізація є внутрішньою умовою, рушійною силою і мотивом здійснення предметних і соціальних перетворень людини. Для успішного вирішення цих питань вища школа України покликана створювати необхідні умови формування професійно і соціально компетентної особистості, здатної до творчості і самовизначення, це передбачає цілеспрямовану і систематичну діяльність вищого навчального закладу, орієнтовану як на створення сприятливих умов для духовного, інтелектуального і фізичного розвитку, так і на формування соціально-значущих якостей, установок і ціннісних орієнтацій особистості, що сприятимуть самовдосконаленню і творчій самореалізації особистості

майбутнього фахівця. Тому особливо актуальним стає аналіз процесів свідомого розвитку особистості й передусім формування її морально-естетичного ідеалу, як цілепокладаючої установки, що має забезпечити сходження особистості до свого вдосконалення, здійснення життєвого самовизначення, пошуку методів самореалізації та саморегуляції особистості. Сьогодні вища технічна освіта – це потужний центр освіти, науки і культури, що передбачає отримання кваліфікаційних знань професійного спрямування, ознайомлення з найновішими досягненнями науки і техніки, а також містить розвиток особистості студента, його інтелектуальних, моральних та естетичних якостей гармонійної особистості, формування потреб і навичок по-дальшого самовдосконалення та безперервної освіти [1].

Сьогодні професіоналізація освіти направлена на підготовку нового типу спеціаліста-професіонала, носія цілісної науково-технічної діяльності, що відрізняється глобальністю мислення, енциклопедичністю знань, здібного до творчої роботи на всіх етапах життєвого циклу, створення систем від дослідження і конструювання до розробки технології і підприємницької діяльності, здатного на саморозвиток та саморегуляцію. Професіоналізація досягається в реальній практиці освіти як через освоєння фундаментальних наук, так і у процесі оволодіння загальнолюдською культурою, що включає в себе розвиток світоглядних позицій, ідейних переконань, ціннісних орієнтирів, формування морально-естетичного ідеалу студентів тощо [3].

Цивілізаційний розвиток українського суспільства передбачає посилення ролі гуманітарних дисциплін у формуванні змісту вищої технічної освіти. Вплив гуманітарних дисциплін у процесі технічної освіти на формування моральних цінностей представників гуманітарно-технічної еліти є предметом досліджень ряду вчених (В.Бабаєв, О.Ігнатюк, І.Карпінський, О.Пономарьов, А.Романовський, Л.Товажнянський, Ю.Юсипук тощо), які акцентують свою увагу на суттєвому посиленні гуманітарної складової професійної освіти. Посилення ролі гуманітарних дисциплін у змісті вищої технічної освіти має будуватися на наступних принципах: орієнтація діяльності системи технічної освіти на створення умов для духовного, етичного і культурного саморозвитку особистості; глибока фундаментальна і методологічна підготовка студентів у сфері гуманітарного знання, духовного життя людини і суспільства; освоєння студентами методології пізнання і творчості, практичної діяльності, соціальної поведінки і саморозвитку особистості як вирішальних умов досягнень успіху на життєвому шляху; створення передумов для органічного включення студентів в економічні, соціальні і культурні процеси розвитку світової цивілізації; органічний зв'язок навчального процесу з поза навчальною роботою, сферою дозвілля і відпочинку студентів, широке залучення до викладання у виші діячів науки і культури; демократизація всієї системи технічної освіти та перехід на особистісно-зорієнтоване навчання в цілому.

Перелік посилань

1. Гриньова В. М. Педагогічна культура майбутнього вчителя як підґрунтя його професійної діяльності [Текст] / В.М.Гриньова // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології: Збірник наукових праць ХНТУ.– Вип.2(5).–Херсон, 2011.– С.235– 241.
2. Миронов А.С. Социально-гуманитарное образование сегодня: проблемы и перспективы [Текст] / А.С. Миронов // Социально-гуманитарные знания, 2001. №3. - С.16;
3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень. – К.: ЮрінкомІнтер, 2008. – С.

УДК 378.147

Раціна Т.В., методист I категорії Міжгалузевого інституту безперервної освіти
(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА У СУЧАСНІЙ ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ

Дистанційне навчання – нова організація освітнього процесу, що ґрунтується на використанні як кращих традиційних методів навчання, так і нових інформаційних та телекомунікаційних технологій. Дистанційне навчання дає змогу впроваджувати інтерактивні технології викладення матеріалу, здобувати повноцінну освіту, підвищувати кваліфікацію співробітників.

Стимулом для дистанційної освіти має бути усвідомлена потреба до отримання бракуючих знань, а не бажання отримати документ про вищу освіту. У сучасних умовах такий стимул може бути у фахівців з вищою освітою, що сформувалися, мають досвід роботи і бажають отримати додаткові знання, необхідні йому для ефективнішої або більше високооплачуваної роботи, або, виходячи з його особистої оцінки попиту і пропозиції на ринку праці, отримати нову спеціальність. Особливо слід зупинитися на підготовці учбового процесу в інформаційному, методичному, організаційному і технічному плані.

Широке розповсюдження комп'ютерів в домашньому використанні стало надзвичайно потужним ресурсом індивідуального пізнання світу, що підкреслює важливу і постійно зростаючу роль інформальної освіти. Нове розуміння дистанційної освіти зводиться до комплексу освітніх установ, що забезпечують організаційну і змістовну єдність та взаємозв'язок усіх ланок освіти, які спільно та скоординовано вирішують проблеми загальноосвітньої, політехнічної та професійної підготовки людини. Важливість цього визначення має інтегрований характер [1].

Використання в ньому таких понять як єдність, координація, наступність, взаємозв'язок загальної і професійної освіти дозволяє сформуванню визначення дистанційної освіти, що відповідає її гуманістичній парадигмі.

Дистанційне навчання - сукупність технологій, що забезпечують доставку учнем основного обсягу досліджуваного матеріалу, інтерактивна взаємодія учнів і викладачів в процесі навчання, надання учнем можливості самостійної роботи з освоєння досліджуваного матеріалу, а також у процесі навчання.

Сучасний етап історії дистанційного навчання настав з появою глобальної мережі Інтернет. Прикладні сервіси мережі Інтернет та можливість надання доступу до навчального контенту практично з будь-якої точки світу дозволили зробити серйозний ривок у розвитку використання інформаційних технологій в освітній сфері. З цього моменту починається використання терміну "Дистанційне навчання" [2].

Базовою технологією дистанційного навчання є технологія, побудована на використанні Інтернет-технологій. У рамках дистанційного навчання знайшли застосування всі засоби, які пропонує користувачам Інтернет. Для побудови дистанційного навчання необхідно впровадження системи дистанційного навчання, яка забезпечить надання необхідних для організації і проведення навчання сервісів. Сучасні системи дистанційного навчання забезпечують:

- централізоване автоматизоване управління навчанням;
- швидке і ефективно розміщення надання навчального контенту учнем;
- єдину платформу для вирішення основних завдань у рамках планування, проведення та управління семи навчальними заходами в організації;
- персоналізація навчального контенту можливість його багаторазового використання.

Для підвищення ефективності організації процесу дистанційного навчання необхідно проаналізувати існуючі методи і технології адаптації навчальних систем та обґрунтувати доцільність їх використання у професійній підготовці майбутніх фахівців відповідно до різних форм організації дистанційного навчання. Формування системи дистанційної освіти повинно базуватися на системному підході та програмно-цільовому методі, щореалізуються шляхом виконання Програм створення системи дистанційної освіти в Україні.

Перелік посилань

1. Кузнецов Г.В., Долгов О.М. Гуманістична парадигма безперервної освіти // Вища освіта України [Текст] / Г.В. Кузнецов, О.М. Долгов – К.: Педагогічна преса, 2004. - №4 – С. 72-75.
2. Хассон, В.Д. Критерії якості дистанційної освіти. [Текст]: / В.Д. Хассон, Е.К. Вотермен. – Вища школа, 2008.

УДК 378

Сінчиль А., студент гр. 011м-16**Науковий керівник: Пазиніч Ю.М., к.політ.н., доцент кафедри філософії і педагогіки****(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпро, Україна)****Ж.ПИАЖЕ: ГЕНЕТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Начиная примерно с 1960 года теория развития интеллектуальной компетентности, выдвинутая швейцарским биологом и философом Жаном Пиаже, доминирует среди концепций развития интеллекта чел., охватывающих период с младенческого возраста до достижения взрослости. Основное внимание Пиаже уделяет развитию мышления ребенка, и прежде всего — развитию логического мышления. Он исходит из того, что, развиваясь, мышление ребенка претерпевает ряд таких принципиальных изменений, от которых зависит то, как именно он будет мыслить, став взрослым (хотя мышление взрослого качественно отличается от мышления ребенка), и всегда движется в сторону большей логичности.

Стадии интеллектуального развития

То, что создал Пиаже, представляет собой некий принципиальный каркас теории, пробелы в которой предстояло заполнить другим. Даже в том, что касается общего количества стадий интеллектуального развития, он не был до конца последовательным, и время от времени в его работах появлялись разные ответы на этот вопрос, однако чаще всего он упоминал четыре основные стадии: сенсомоторную (от рождения до 2 лет), к-рая в свою очередь делится на 6 подстадий; дооперациональную (от 2 до 7 лет), с двумя подстадиями; конкретных операций (от 7 до 12 лет), тоже подразделяющуюся на две подстадии, и формальных операций (от 12 лет и старше). В пределах каждой стадии и подстадии Пиаже нередко различал три уровня; неудача, частичный успех и успех.

В последних версиях своей теории он рассматривал развитие не как прямолинейное движение от одной стадии к другой, а как движение по спирали, характеризующееся тем, что различные формы и разное содержание мышления, характерные для предыдущего уровня, подвергаются переосмыслению, реструктурированию и интегрированию, или объединению, на следующем, более высоком уровне. Инвариантные количественные аспекты задачи на преобразование глиняного шара познаются раньше других.

Сенсомоторная стадия. Шесть подстадий этой стадии, продолжающейся первые 2 года жизни ребенка, свидетельствуют о том, что он последовательно демонстрирует следующие особенности и достижения: а) ребенок имеет безусловные рефлексы и не способен думать, ставить перед собой цель и отличать себя от окружающей обстановки; б) рефлексы превращаются в повторяющиеся действия; в) появляется способность воспроизводить случайные, приятные и вызывающие интерес результаты собственных действий; г) возрастает способность к координации действий, направленных на продление вызвавшего интерес впечатления; д) открытие для себя новых способов получения интересных результатов; е) появление способности представлять себе отсутствующие события в символической форме. Основные достижения этого периода включают образование скоординированных движений, соответствующих такой мат. структуре, как группировка, конструирование репрезентаций и интенциональность. Особо заметным итогом этой стадии яв-ся конструирование постоянного объекта (понимание независимого от субъекта существования объектов).

Дооперациональная стадия. Характеризуя эту стадию, соответствующую возрасту от 2 до 7 лет, чаще перечисляют то, чего ребенок делать не может. На первой подстадии сформировавшаяся новая способность к репрезентации ассимилируется сенсомоторными структурами, и они должны приспособиться к ней. Кроме того, ребенок устанавливает ряд функциональных закономерностей, истин и ассоц., касающихся окружающей среды; напр., уже упоминавшееся выше понимание тождественности и некоторых зависимостей и корреляций. Отличительной особенностью детей этого возраста является вызывающая удивление ограниченность их мышления. Складывается такое впечатление, что их мысль сосредоточена исключительно на одном аспекте ситуации, часто — на их собственной т. зр. (эгоцентризм), а все остальные точки зрения или измерения в расчет не принимаются. Дооперациональная мысль, кроме того, что она сосредоточена на единственном, самом заметном аспекте события, судя по всему, не следует законам логики или физ. причинности, а ограничивается скорее ассоциациями по смежности. Так, аргументация детьми их поступков нередко представляет собой абсурдные выдумки или яв-ся результатом их желания оправдаться любой ценой.

Стадия конкретных операций. На этой стадии исправляются ошибки, к-рые ребенок допускает на дооперациональной стадии, однако они исправляются по-разному и не все сразу. Смысл определения «конкретная» операция, входящего в название этой стадии, заключается в том, что операциональное решение проблем (т. е. решение, основанное на обратимых умственных действиях), принимается отдельно для каждой проблемы и зависит от ее содержания. Напр., физ. понятия усваиваются ребенком в такой последовательности: количество, длина и масса, площадь, вес, время и объем.

Стадия формальных операций. Система обратимых операций, становясь более координированной, вступает в следующую стадию развития, формальных операций, к-рая начинается в возрасте 11—12 лет. Развившееся ранее умение классифицировать объекты перерастает в способность к комбинаторному мышлению: анализируя физ. событие, ребенок способен учесть все возможные аспекты и изменять их по одному, как квалифицированный экспериментатор, в поисках логически обоснованного ответа. Способность варьировать — в умственном плане и гипотетически — аспектами ситуации в строго установленном порядке означает, что ребенок может придумывать объекты и ситуации, не существующие в действительности. Так возможность берет верх над действительностью, а с формой манипулируют и ее рассматривают в отрыве от содержания, т. е. не так, как это делает ребенок, находящийся на стадии конкретных операций.

Принципиальным вопросом теории Пиаже, убедительный ответ на к-рый так и не был найден, остается проблема новизны и спонтанности. Как из когнитивной структуры, в к-рой полностью отсутствует какое бы то ни было новое знание, возникает именно оно — новое знание? Более того, каким образом приходит понимание того, что возникшее новое знание непременно связано с др. знанием?

УДК 378

Серветник Д. С. студентка гр. 011М-16-1**Научный руководитель: Пазынич Ю. Н. к.полит.н., доцент кафедры философии (Государственный ВУЗ «Национальный горный университет», г. Днепрпетровск, Украина)**

ГЕШТАЛЬТПСИХОЛОГИЯ

Гештальтпсихология — одно из наиболее интересных и популярных направлений в западной психологии возникшее в период открытого кризиса психологической науки в начале 1920-х г. в Германии.[1, 364] Были сделаны фундаментальные открытия в области физики, химии и других наук, тем самым это привело к пересмотру всех основных характеристик мира и тем самым это привело к тому, что теоретической базы стало больше чем собственно прикладных психологических исследований и конкретных-научных результатов проводимых исследований.

Гештальтпсихология — это ответ на работы множества психологов-исследователей, которые «разбивали» психику на отдельные элементы, а затем изучали их по отдельности, а такой подход оправдывает себя в классических точных науках: физике, химии и математики, биологии, но не в психологии.[2, 30] Основоположником является Макс Вертгеймер далее же само направление развивалось в трудах Курта Коффки, именно он участвовал в экспериментах Вертгеймера, был испытуемым, а после его смерти продолжил деятельность и основателем по праву гештальтпсихологии считается именно он потому как сумел суммировать и изложить знания в своей статье «Перцепция: введение в гештальттеорию».

В основе гештальтпсихологии лежит восприятие и структура отсюда и само слово «гештальт» от немецкого слова структура, которая сохраняется не зависимо от фона, шума, местонахождения предмета, положения и окраса. То есть выступила против принципа расчленения сознания, а элементы. Был сформулирован даже своеобразный закон «Целое всегда больше суммы составляющих его частей».[3, 388]

Элементарный пример это мелодия, которую, заповнив ранее, всегда можно узнать даже изменив тональность. Человек видя какой-либо предмет всегда передает ему определенный смысл, а если видит часть предмета или его же, но с повреждениями или он далеко от него либо же видит его не полностью — обязательно постарается догадаться, что это за предмет прийти к целому. Например, увидев торчащий из-под книги колпачок, представит шариковую ручку, лежащую под ней.

В целом гештальтпсихология — это психология восприятия и визуализации. Это основа для психологического развития.

Не стоит путать гештальтпсихологию и гештальттерапию это разные вещи. Терапия фокусирует внимание человека на осознание процессов, протекающих «здесь и сейчас» в каждый момент настоящего времени, развивает осознанность, ответственность и восстанавливает способность к переживанию своих эмоций и чувств.

Гештальтпсихология явилась наиболее продуктивным вариантом решения проблемы целостности в немецкоязычной (немецкой и австрийской) психологии, а также философии конца XIX - начала XX века. Психология способна быть одновременно по-научному точной и по-человечески многообразной, и ученые, которые являются приверженцами теории гештальтов, горды тем, что первыми сумели продемонстрировать это.

СПИСОК ИСПОЛЗУЕМЫХ ИСТОЧНИКОВ

1. История психологии (10-е - 30-е гг. Период открытого кризиса): Тексты. – 2-е изд. / Под ред. П. Я. Гальперина, А.Н. Ждан. – М: Изд-во Моск. ун-та, 1992. – 364 с.
2. Митькин, А.А. Законы гештальта и фазность восприятия // Психологический журнал. – 1983. № 6. – С. 30
3. Морозов, А.В. История психологии. Учебное пособие для вузов.- 2-е изд. / А.В. Морозов. – М.: Академический Проект: Фонд "мир", 2005. – 288 с.

УДК 378.1

Собко А.І. студентка гр. 011М-16-1**Науковий керівник: Пазиніч Ю., к.політ.н., доцент кафедри філософії***(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)***АЛЬФРЕД АДЛЕР – ІНДИВІДУАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ**

Важливим етапом в розвитку психодинамічного напрямку стала поява не дуже пов'язаних між собою теорій, автори яких прагнули або розширити підхід Фрейда до особистості, або переглянути його. Один з них – Альфред Адлер. Він з самого початку був учасником психоаналітичного руху і гаряче підтримував широту і новизну системи Фрейда. Однак згодом він заявив про свою незгоду з тим, що вчитель надавав надмірно велике значення сексуальності і агресії, вважаючи їх осередком людського життя і сформував свою власну оригінальну теоретичну систему.

Уявлення про те, що людина є єдиним організмом, складає головну послідовність адлеровської психології. Адлер виходив з того, що ні один прояв життєвої активності не можна розглядати в ізоляції, а лише тільки в співвідношенні з особистістю в цілому. Індивідуум являє собою неподільне ціле як щодо взаємозв'язку між мозком і тілом, так і по відношенню до психічного життя. На переконання Адлера, головна вимога до індивідуальної психології полягає в тому, щоб довести це єдність в кожному індивідуумі: в його мисленні, почуттях, діях, так званому свідомості і несвідомому, в кожному прояві особистості.

Стверджуючи, що людина прагне до досконалості, Адлер виходив з міркування, що люди не відштовхуються від внутрішніх або зовнішніх причин, вони завжди знаходяться в русі до особистісно значущим життєвим цілям. На думку Адлера, ці життєві цілі в значній мірі вибираються індивідуально, а отже, в постійному прагненні до досконалості люди здатні планувати свої дії і визначати власну долю. Досягаючи намічених цілей, вони не тільки підвищують самооцінку, але також знаходять своє місце в житті.

Визнаючи значення спадковості і навколишнього середовища у формуванні особистості, Адлер наполягав на тому, що індивідуум – щось більше, ніж тільки продукт цих двох впливів. А саме, він вважав, що люди мають творчою силою, яка забезпечує можливість розпоряджатися своїм життям, – вільна, усвідомлена активність є визначальною рисою людини. Ця творча сила впливає на кожен грань людського досвіду: сприйняття, пам'ять, уяву, фантазію і мрії. Вона робить кожної людину архітектором свого власного життя.

Саме ця переконаність у творчій природі і свободі людини більш, ніж щось інше, спонукає багатьох психологів вважати Адлера передвісником сучасної гуманістичної психології.

Він сформулював дуже економічну теорію особистості в тому сенсі, що в основі всього теоретичного споруди лежить обмежена кількість ключових концепцій і принципів. Останні можна поділити на сім пунктів:

- 1) почуття неповноцінності і компенсація;
- 2) прагнення до переваги;
- 3) стиль життя;
- 4) соціальний інтерес;
- 5) творче Я;
- 6) порядок народження;
- 7) фікційний фіналізм.

Адлер запропонував економічну і прагматичну теорію, метою якої було надання допомоги людям в розумінні себе та інших. Основні принципи його системи

наступні: само узгодження, індивідуум як цілісність, людське життя як динамічний прагнення до переваги, індивідуум як творча і самовизначена сутність.

Згідно Адлеру, люди намагаються компенсувати почуття власної неповноцінності, яке вони відчували в дитинстві. Переживаючи неповноцінність, вони протягом усього життя борються за владу. Кожна людина виробляє свій унікальний стиль життя, в рамках якого він прагне до досягнення фіктивних цілей, орієнтованих на перевагу або досконалість. У той час як теоретичні положення Адлера загальноновизнано мають високу практичну цінність, емпірична їх перевірка явно недостатня. Причина труднощів емпіричної валідації конструктів індивідуальної психології полягає в тому, що вони занадто глобальні, а вся теоретична система недостатньо повно систематизована.

Перелік посилань

1. Марцинковская, Т. Д. История психологии. / Т.Д. Марциновская. – М:2003. – 295с.
2. Адлер А. Индивидуальная психология // История зарубежной психологии: Тексты / Под ред. П.Я.Гальперина, А.Н. Ждан. – М: 1986.– 344с.

УДК 811.161.2-053.81

Терехова О.Р. студентка гр. 541**Науковий керівник: Накашидзе І.С., к.ф.н., доцент кафедри українознавства та гуманітарної підготовки іноземних студентів***(Дніпропетровський Національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна, м. Дніпро, Україна)***ДО ПИТАННЯ ПРО РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ СЕРЕД МОЛОДІ**

Сьогодні багато російськомовних громадян України, які проживають в основному на сході країни й у великих містах, демонстративно переходять на українську мову. Уперше за кілька десятиліть говорити українською мовою стало модно, але Україна досі залишається двомовною країною.

Завдяки Революції Гідності і через агресію Росії більшість нашого суспільства стала дійсно патріотичною не зважаючи на етнічне походження, релігію, побутові звичаї. Однак, дивує, що російська мова домінує в багатьох ЗМІ, програмах на телебаченні, радіо.

А чи взагалі важливо спілкуватися українською мовою? Звісно ж, володіти більшою кількістю різних мов це корисно й зручно. Але важливо не тільки знати, але й активно користуватися мовою своєї країни. Українська мова – це не лише одна з найдавніших, але є чи не наймелодичнішою мовою світу.

Спілкування українською мовою забезпечує зв'язок поколінь й безперервність культурного й історичного спадку народу України. Якщо ми самі, живучи в Україні не шануємо власну історію, культуру й мову, як нас будуть поважати інші народи? Принаймні, це змусить іноземців, що приїждять в Україну вчитися або працювати вивчати не російську мову, а саме українську.

Соціологи стверджують, що лише 4,8% українців не розуміють української мови. Тому не має особливих проблем у взаєморозумінні російськомовних та україномовних громадян [1].

На сьогодні в Україні відбувається популяризація української мови. Уже чотири роки в різних містах України працюють безкоштовні курси української мови зусиллям волонтерів та викладачів. Мета цих курсів – дати можливість оволодіти українською мовою тим, хто з різних причин її знає недостатньо добре.

XXІ століття – це століття швидкого розвитку технологій. Ми не уявляємо свого життя без телефонів, планшетів та інших гаджетів. Майже кожен другий громадянин слухає музику більше двох годин в день. Результати соціологічних досліджень свідчать про те, що серед музичних уподобань українців 47% пісень виконуються українською мовою. На другому місці англійська – 31%, російська складає 22%. Навіть на світовій арені поширюється українська музика, наприклад, перемога України на Євробаченні. Тому наша мова стає відомою й за кордоном [2].

Популяризація української мови відбувається і в інфраструктурі країни. Так, наприклад, до грудня 2016 року всі квитки, назви станцій, оголошення, інформація на табло буде вестися виключно українською та англійською (для іноземців) мовами.

Було проведено опитування серед студентів ІV курсу факультету «Організація будівництва доріг та експлуатація колій» (ОБЗ) Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту, якою мовою вони розмовляють. Результати опитування представлені на рис. 1.

Рисунок 1 – Діаграма використання мов студентами IV курсу факультету ОБЗ

Із діаграми видно, що майже половина студентів розмовляють російською мовою. Також студенти висловили думку, чи варто переводити навчальний процес на українську мову. Серед них 40,7% твердо впевнені, що викладання українською мовою зможе поліпшити мовну ситуацію в Україні. Пояснивши це тим, що у великих містах більшість населення складає молодь, які є студентами чи школярами. Вони зможуть ввести тенденцію спілкування українською мовою. Але інші 59,3% впевнені, що не важливо якою мовою ведеться викладання матеріалу, тому що поза межами університетів, технікумів чи шкіл вони будуть спілкуватися тією мовою, якою їм зручно.

Якщо взяти результати опитування минулих років, то ще на початку 2000-х кількість українців, які використовували російську мову для спілкування в побуті, на 3% перевищувала кількість україномовних громадян. У 2010 році все кардинально змінилося: україномовних громадян стало на 5% більше, ніж російськомовних. Переломним моментом стали події 2004 року: саме тоді почалося нарощування домінуючої позиції української мови. Однак, як зазначають соціологи, кількість тих людей, які вважають українську мову рідною, більше, ніж тих, хто розмовляє нею. Останні дослідження показали, що 62% українців вважають українську рідною мовою. Тому можна не сумніватися, що незабаром українська мова буде використовуватись в усіх куточках України [3].

Але, на нашу думку, все ж таки потрібно ввести тенденцію на викладання матеріалу лише українською мовою. Адже у цієї мови є майбутнє. Це можна побачити навіть у книгарнях нашого міста. Деякі з них переходять тільки на книги українських видавництв. Багато відомих книжок друкуються у перекладі лише українською мовою.

Таким чином, якщо саме зараз активно розвивати українську мову, тоді вона проживе ще не одне століття.

Перелік посилань

1. Перехрест О. «Хочу знати українську, щоб прийти в кафе і спокійно замовити кави»: Для чого у Львові працюють безкоштовні курси української мови [Електрон. ресурс] – Режим доступу: http://zaxid.net/news/showNews.do?hochu_znati_ukrayinsku_shhob_priyti_v_kafe_i_spokiyno_zamoviti_kavi&objectId=1402825
2. Свідлов С. Становище української мови серед сучасних українських виконавців [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://www.hurtom.com/portal/32078/%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B5-%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4-%D1%81%D1%83%D1%87>
Опитування: Більшість українців розмовляють вдома українською [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://ua.korrespondent.net/ukraine/events/1253711-opituvannya-bilshist-ukrayinciv-rozmovlyayut-vdoma-ukrayinskoju>

УДК 37.04

Черкащенко О.М., старший викладач, кафедра перекладу
(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

MAKING STUDENTS WORK IN CLASSROOMS

Higher education institutions in Ukraine are undergoing rapid changes adapting to new realities of social, political and economic processes within the country as well as to the international educational experience. Being guarantors of knowledge development, up-skilling and favourable future professional intentions, universities look for new, more effective approaches to overcome major challenges and achieve educational goals.

With the competition among higher educational establishments increasing and university fees rising, students and their parents demand high quality teaching and efficient academic strategies. Vast educational experience, which has been accumulated for many years, proves efficiency of student-centred approaches and student-student interaction and collaboration which facilitate the educational process, promote active learning and provide detailed feedback. Nevertheless, university teachers may get frustrated and express growing concern about the quality of effort that students devote to academic tasks. Decreasing effort is conditioned by a number of reasons including students' missing classes, being disconnected, failing to achieve sufficient academic results and lack of motivation. Thus, search for effective ways to get students work harder, to help them to understand the value of the material as well as learning new strategies to enhance students' motivation remain priority for academic staff.

Entering university, students face a number of challenges. First of all, the structure of the educational process itself changes significantly: it becomes profession-oriented, thus, corresponding to former school learners' interests and aspiration; students get an opportunity to select courses which they consider more important or inspiring. On the other hand, the external control over their educational activities, to which they may be accustomed at school, decreases imposing great responsibility on students themselves. Thus, to avoid potential problems academic staff should teach the students to plan, implement and control their learning activities independently from the very beginning. Students should be involved in the educational process as equal participants who are able to gain knowledge as well as share their own experience and information. They are not to be treated as passive recipients. Practical classes and lectures are to be developed so that students can see a challenge and its invincibility; then students' activities should be organised in a way that allows them to overcome the difficulty by their own efforts [1, 38] and encourages their collaboration. Students are to experience satisfaction of perception and power of scientific methods.

Current trends towards the increased use of sessional academics (part-time and distance education) and increasing hours for students' independent work complicate teachers' tasks to some extent no matter how enthusiastic and well-resourced they are. To solve the issue and make teaching and learning even more effective, Internet and communication technologies are to be integrated. Over recent years, the Internet resources have been developed dramatically to satisfy both pedagogical goals and engagement with course materials. They provide flexibility of content delivery and offer readily available material (for example, content files and multi-media resources relevant to any course of study) being advantageous both for educators and learners.

To conclude, we would like to emphasise the following: students should not be only exposed to, but also participate actively in effective educational practices at universities. It is obvious that students' academic progress and satisfaction are determined by the academic and pedagogic quality of teaching. However, there is another constituent as important and essential as the former. It involves social climate, favourable environment and sympathetic

atmosphere as well as aesthetic aspects of the physical infrastructure and the quality of services from the administrative staff.

References

1. Ксенофонтова, А.Н. Активизация учебной деятельности студентов [текст]/ А.Н. Ксенофонтова, О.О.Денина//Вестник Оренбургского государственного университета. Гуманитарные науки. - 2000. №3. - С. 37-40.

УДК 811.111

Цой О.В. студентка гр. 715-В*(Днепропетровский национальный университет железнодорожного транспорта и инженера В. Лазаряна, м. Днепр, Украина)***ИСТОРИЯ И СТИЛИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ
ВЫРАЖЕНИЯ „ALMAMATER” В СОВРЕМЕННОЙ РЕЧИ**

Фраза "AlmaMater" происходит из латинского языка. По словам историков это выражение появилось в 14 веке и являлось синонимом слов "институт, университет". Гораздо позже этот фразеологизм стал использоваться и для названия школ.

История возникновения идиомы "AlmaMater" своими корнями уходит к античности. Большинство религий древнего мира основано на культах Богини-матери. Например, скандинавская Матэр, Венера из римской империи, греческая Афродита, Иштар из древнего Вавилона. Все эти божественные женщины, как правило изображались с маленьким ребенком на своих руках. Это был символ кормилицы, которая обучает новой жизни и дает пищу.

Историки сходятся во мнении, что впервые подобный оборот речи возник при царице Семирамиде, которая была провозглашена "AlmaMater", то есть девой-матерью.

Позднее, в 590-586 годах до нашей эры, из ниоткуда появляется женщина по имени Ашера, которую называли "AlmaDei", что означало "Мать кормящую Богов". Она была знакома с самим Соломоном и каким то образом запечатлела себя на его храме.

Прошли века, и уже в средневековье с появлением учебных заведений идиома "AlmaMater" приобрела метафорическое значение. Ведь образование является на самом деле пищей для ума, поэтому веселые студенты очень точно выбрали выражение для обозначения своего учебного заведения, которое дает и питает знаниями.

В наше время это слово принято употреблять, когда хочешь обозначить учебное заведение, который закончил студент. В большинстве случаев фраза "AlmaMater" произносится, когда хочется выразить любовь и благодарность к стенам родного учебного заведения и прекрасным наставникам. Изредка подобное крылатое выражение используется с некоторой долей иронии, так происходит если у человека остались не самые приятные впечатления о месте, где он провел пять лет своей жизни.

"AlmaMater" - неофициальное название. Его не принято часто употреблять в обиходе. Но при встрече выпускников многие употребляют выражение "альмаматэр", когда с ностальгией предаются воспоминаниям.

УДК 378.147.88 (075.9)

Olha Yu. Nesterova, PhD, associate professor, Translation Department
(State HEI "National Mining University", Dnipro, Ukraine)

UKRAINE AND TURKEY: EDUCATIONAL SYSTEM CHALLENGES AND WAYS OUT

The two countries of Black sea region, Turkey and Ukraine, have unique crossroads geographical position and Europe-oriented intentions, as well as strong national background. Both Turkey and Ukraine have started the process of joining the European Union, which causes current essential changes of all spheres of society. But Turkey, as having commenced reforms a bit earlier, can serve as a guide for Ukraine on its way to transformations in the most important issues of social life. The cooperation between two states emerging currently and concerning economy, culture, education and other levels is also a significant reason for mutual assistance and experience learning. Education sphere can serve an example of such assistance since it can show the results in a quite short period of time. The systems of education of the two countries have many similar advantages and disadvantages, so it is possible for one country to study and analyze the evidence of the other for better decision making and advance in the reforming of educational field as based on the European standards and values.

The idea has been discussed by a range of Ukrainian educationalists, but they don't tend to be comprehensive, so we should point out the limitations of their approaches. A group of studies are not solely devoted to the Turkish evidence, as they cover the compared facts of different states in a region (Asia, Organization of the Black Sea Economic Cooperation countries, Europe). The other researches are mainly concerned about the peculiarities of definite branches of Turkish education in comparison with Ukrainian realia. The most popular branches are the following: teachers education and professional training in tourism. We should also mention the papers of Turkish educationalists, who are being based in Ukraine now (Gul Ali, DegirmenciMucahit, KuchukDzhamilyakizi), as they provide the deep analysis of various aspects of the system of education in Turkey and point out its advantages and disadvantages.

As for the Turkey based scholars, they discuss a wide range of challenges for the system of education in the country, as well as describe the results of various relevant researches concerning the peculiarities of reforms implementation and their perception by teachers and students. We should point out that the scholars demonstrate different approaches to the educational evidence of all levels of system of education.

Although, educational reforms in Turkey have long history, the issue is an object of various theoretical and practical researches providing society with relevant data concerned about the process of reforming. The most productive way of Turkish expertise in educational management implementation in Ukraine is, from our point of view, focused on the re-shaping of the system of existing establishments and decentralization of the whole system. The approach to regulation of the quantity of higher educational institutions can also be useful for Ukraine due to its attempts to decrease the number universities and other higher educational institutions. Foreign language issue in Turkey (general level of knowledge increase and the development of its potential as a medium of instruction) is a means of achieving important sustainable development goals on the level of international cooperation, which has prospective for implementation in Ukraine. The study of Turkish approach to higher education funding is also a valuable practice for Ukrainian government.

УДК 81.25

Джупанас Г.В. студентка групи ФЛ-13-1**Науковий керівник: Черкащенко О.М., старший перекладач кафедри перекладу***(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)***CHALLENGES OF TRANSLATION: SARCASM**

Humour, in its many manifestations, appears to be one of the most defining aspects of humanity. Repeated attempts have been made to define the essence of humour from sociological and psychological, as well as from linguistic perspectives. Although humour has been approached from several angles, it has rarely been systematically studied as a specific translation problem. Humour has various levels of applicability that are partly universal, cultural and linguistic, or individual. It is the level of applicability, which often makes it a tangible problem for a translator. However, for the purpose of maintaining intelligibility, the problem needs to be resolved in one way or another.

Humour, as an everyday phenomenon, is increasingly a part of the context of intercultural communication. It is also a vehicle for mass entertainment, as television nowadays offers a wide variety of entertaining programs, both feature films and TV series, which are mostly of Anglo-American origin, with humour being the primary or secondary element. Translators often face the task of having to translate seemingly untranslatable humour, while not reducing the meaning effect, which invariably tests their capability for finding creative solutions.

One of the problems occurs while dealing with translating sarcastic texts. Sarcasm is a sharp, bitter or cutting way of uttering an expression or remark that usually means the opposite of what people say. It is quite often used in spoken English, fiction as a component of phraseological units and slang. A translator should consider the fact that sarcasm frequently loses its meaning when translated word-for-word into another language; a literal translation would express the opposite of what the speaker actually intended to say. The solution is to translate the idioms and slang into equivalent in the target language slang expressions to make it as effective as possible.

Another aspect to consider is a nation's attitude to humour and satire. Some cultures understand satire and sarcasm better than others. Though residents of the United States and other locales like the United Kingdom encounter such humour in everyday life, the tongue-in-cheek approach is quite foreign to other cultures.

This is not to say that people will never fall for pranks or believe satire when it is presented in one's own language. After all, both satire and sarcasm – though different – involve saying or writing something other than the truth with the intent of humorously conveying an inexplicit message. Humour itself is generally difficult to translate, and satire and sarcasm can be equally as difficult, if not impossible, to capture properly.

Understanding this difficulty, international people should generally avoid sarcasm in intercultural business conversations and written communications. In some cultures, including the British culture as mentioned, sarcasm will be readily accepted and understood, even appreciated. However, other cultural climates will be decidedly less welcoming of it. In some of these cultures, sarcasm is taken seriously and thus tends to be offensive, or the concept of sarcasm does not exist and people simply cannot comprehend why someone would say one thing and mean another. For example, a translator should avoid translating sarcasm in Jordan, Sweden, Rwanda, Uganda and Lithuania.

Thus, we can conclude that humour and idioms are quite difficult to translate. Some idioms are misleading; as they may seem transparent because they offer a reasonable literal interpretation and their idiomatic meanings are not necessarily signalled in the surrounding text. Understanding the culture is very helpful for translating these linguistic units.